

STAREA DE BINE – UN INDICATOR AL CALITĂȚII ACTULUI EDUCAȚIONAL

NECULĂEȘ LIDIA MIHAELA

ELEMENTELE STĂRII DE BINE

Elementele esențiale ale stării de bine:

- ☐ sănătatea fizică și mentală;
- ☐ fericirea și satisfacția față de propria viață;
- ☐ socializarea și interacțiunea cu ceilalți colegi și cu profesorii.

DEFINIȚIA EMPATIEI

Empatia, baza relațiilor benefice, este capacitatea de a pătrunde în experiența celuilalt și de a-i înțelege și simți bucuriile și supărările.

Reprezintă capacitatea de a te detașa de celălalt, de a nu ne identifica pentru a evita amestecul emoției noastre cu a celuilalt sau a problemei noastre cu problema celuilalt și pentru a fi astfel și mai capabili de a-l ghici, de a-l înțelege și de a-l ajuta pe celălalt.

TRĂSĂTURILE PROFESORULUI CARE EMANĂ STARE DE BINE

- ☐ prietenos, calm,
- ☐ aflat mereu în contexte de învățare reciprocă,
- ☐ deschis spre nou,
- ☐ dornic de perfecționare,
- ☐ bun comunicator,
- ☐ atent la cei din jur,
- ☐ preocupat de binele elevilor,
- ☐ cooperant, empatic.

TRĂSĂTURILE COPILĂRIEI DE ASTĂZI

Copilăria de astăzi răspunde și ea acelorași nevoi de joacă, interacțiune și afecțiune, dar este diferită de cele pe care au precedat-o. Saltul tehnologic nu a fost niciodată atât de semnificativ. El a dus la comportamente, atitudini, preferințe total diferite de cele ale bunicilor sau părinților. Copiii de astăzi trăiesc prea repede și prea curând se maturizează fiziologic mult mai repede, intră în contact cu multe informații și dețin dispozitive electronice performante care ori nu existau sau le dețineau un număr restrâns de persoane. Parcurg astfel un traseu de dezvoltare mult mai comprimat.

O tipologie aparte o reprezintă elevii angrenați în multiple preocupări și solicitări școlare și extrășcolare, de tipul meditațiilor, lecțiilor de muzică, de dans, etc. Mulți dintre aceștia au părinți plecați în străinătate sau au mai multe slujbe, fiind astfel absenți din viața copiilor. Ei își petrec majoritatea timpului între pereții școlii sau ai casei.

ELEMENTELE DE TOXICITATE ALE COPILĂRIEI

Sul Palmer afirma că există numeroase elemente de toxicitate în acest tip de copilărie: exces de tehnologie, somn insuficient, lipsa jocurilor în aer liber, lipsa comunicării cu părinții, insistența pe o evaluare bazată pe competiție, dieta nesănătoasă. Copilaria lor este construită ca o cursă nebună într-o cultură a hipercompetiției, sedentară, poziționată în jurul ecranelor. Copiii trăiesc în lumea butoanelor, a virtualului și a hiperrealității. Jocurile de altă dată cu păpușile, fotbalul, coarda au dispărut. Televizorul a pierdut și el terenul, fiind înlocuit cu internetul și cu jocurile electronice și cu rețelele de socializare. Această generație este denumită „generația net”, cybercopii, născuți și crescuți digital.

Tableta, mobilul, computerul au devenit un fel de oxigen pe care îl respiră. Aparatul electronic este folosit ca să se joace, să-și dea întâlniri, să învețe și reprezintă, practic, o parte din viața lor. Noua generație își dorește libertate în tot ceea ce face și este considerată ca fiind dezorientată social, incapabilă de concentrare și de efort susținut. Ei nu mai citesc suficient și consideră cărțile plictisitoare și o pierdere de timp.

CONCEPTUL DE CONECTIVISM

În acest context, apare conceptul de conectivism, concept care pune accentul pe dezvoltarea prin împărtășirea informațiilor și nu pe transmiterea unilaterală, creandu-se astfel o stare de bine. În această eră digitală, ne întâlnim cu elevi conectați la rețele sociale, de cunoaștere și de învățare care se extind în afara clasei și a școlii. Devine oportun să le oferim elevilor posibilitatea de a conecta experiențele și cunoștințele din spațiul școlar cu cele deprinse în interiorul rețelelor sociale și în comunitățile din care fac parte. Elevul trebuie încurajat să-și valorifice competențele și cunoștințele asimilate în afara școlii.

O NOUĂ PROVOCARE

Profesorul trebuie să abandoneze poziția de sursă unică de informații și să devină atent la stimularea interesului pentru cunoaștere. Profesorul trebuie să devină specialist în motivare.

În fața potențialului audio – video captivant al noilor media, profesorul este nevoit să creeze demersuri didactice relevante, în acord cu necesitățile educabililor.

Debutul copilăriei

Copiii se nasc cu un apetit senzațional pentru învățare și fac toate activitățile cu entuziasm, fără să li se pară greu. Învăță mersul în picioare și limbajul fără să protesteze sau să se dea bătăuți. Ne putem întreba de ce nu păstrează aceeași motivație. Principalele motive ar putea fi că la început ei beneficiază de sprijinul necondiționat al celor din jur, că primesc mereu feedback pozitiv, indiferent dacă reușesc sau nu și pentru că au posibilitatea de a greși. Mai mult chiar, deși greșesc sunt tratați cu blândețe și iubire.

Modificarea așteptărilor

Cu timpul cresc așteptările față de ei și a greși crează consecințe, mai ales la nivelul ierarhizărilor care intoxică mediul școlar și cultura cotidiană. Prin comparație, concurența, ierarhizarea, progresele individuale și valoarea adăugată par ne semnificative. Scade și apetitul pentru învățare pentru că standardele care trebuie atinse nu au legătură cu viața de zi cu zi.

Condițiile învățării

Conform studiilor de specialitate, ființa umană își găsește sensul atunci când participă la experiențele autentice de învățare, experiența transformatoare care trebuie internalizată ca să se mențină și să alimenteze motivația și capacitatea individului de a învăța cu sens.

Învățarea nu trebuie să se desfășoare sub presiunea unor rezultate la teste. Accentul trebuie să cadă pe învățarea ca proces participativ, ca experiența trăită cu scopul de a înțelege corelația dintre cunoștințe, valori, competențe și de a asigura transferul acestora în situații reale de viață. Experiența de învățare trebuie să implice elevul nu doar cognitiv, ci și social, emoțional și acțional.

Învățarea din perspectiva neuroștiințelor

Din perspectiva neuroștiințelor, o experiență de învățare care se finalizează cu modificări comportamentale semnificative are nevoie de activare cognitivă, de implicare emoțională, participare socială, aplicare concretă și reflecție în urma aplicării pentru a consolida învățarea. Dacă vom reuși să activăm mai multe regiuni ale creierului, vor fi mai multe dimensiuni ale personalității umane activate.

Pentru ca elevii să nu o perceapă ca pe un efort inutil, învățarea trebuie să atingă și dimensiunea emoțională, socială și acțională.

Dimensiunea socială

Dimensiunea socială vizează existența interacțiunilor cu scop de învățare între elevi, cât și între aceștia și profesor. Cercetările arată că relațiile educaționale bune duc la creșterea stării de bine, a stimei de sine și a optimismului.

Dimensiunea emoțională

Emoțiile, care vizează dimensiunea emoțională, sunt combustibilul și baza învățării. Ele fac pe elevi să se angajeze în activitatea de învățare și ajută la păstrarea atenției.

Dimensiunea acțională

Dimensiunea acțională nu vizează doar aplicarea noilor achiziții în contexte practice, ci și implicarea elevilor în descoperirea de noi cunoștințe și în coplanificarea activităților de învățare viitoare.

Pentru a dori să învețe, copiii trebuie să aibă încredere în proces, în cel care îl gestionează, să știe că vor fi în siguranța și că vor avea condițiile necesare pentru a realiza sarcinile. Multor copii le este teamă de nereușită, de greșeală și astfel refuză să învețe.

Concluzii

De aceea este necesar să contribuim la realizarea stării de bine a acestora, să le oferim sprijin continuu și necondiționat în activitatea de învățare, să utilizăm feedback pozitiv și să creăm posibilitatea de a greși și de a învăța din greșeli.

BIBLIOGRAFIE

- ❑ Ciolan, L. (2009) „Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar” Iași, România, Polirom
- ❑ Cozolino, L. (2017) „Predarea bazată pe atașament. Cum să creezi o clasă tribală”, București, Editura Trei
- ❑ Gray, P. (2013) „Liber sa înveți: eliberarea instinctului de a se juca îi face mai fericiți pe copiii noștri, mai încrezători și mai pregătiți pentru viață”, București, România, Editura Herald
- ❑ Tapscott, D. (2011) „Crescuți digital, Generația net îți schimbă lumea”, București, România, Editura Publica